

7. कामगार कल्याण - 1 मे जागतिक कामगार दिन

* कामगार कल्याण :-

संपूर्ण जग कामगारांवर साधारित असून कामगार हा जगाच्या निर्मितीचा आणि विकासाचा कणा म्हणून ओळखला जातो. ज्यावर जे जग नावाच्या फणावर पृथ्वी अवलंबून आहे. तसेच कामगारांच्या कटावर जग अवलंबून आहे. म्हणून कामगारांना मान्यसाधारण मर्यादा आहे. कामगारांच्या समस्या असल्या तरी जागतिक आणि राष्ट्रीय स्तरावरून कामगारांचे कल्याण केले जावे.

* संख्यास्थिती - भारतानली

जनगणनेनुसार कामगारांची संख्या 2001 च्या जनगणनेनुसार 40 कोटी होती. 2011 च्या जनगणनेनुसार कामगारांची संख्या 55 कोटी कामगार असतील असा अंदाज आहे.

* समस्या :-

- 1) श्रमिकी
- 2) आर्थिक समस्या
- 3) दारिद्र्य
- 4) कुटुंबाजिपणा
- 5) आरोग्याविषयक समस्या
- 6) अज्ञान
- 7) सामाजिक दंगी.

- 8) वैवाहिक प्रवृत्ति
- 9) अल्प मानधन
- 10) केन्द्रीय वचस्व
- 11) शासनाच्या अनेक आमलखावणीच्या आभाव
- 12) अक्षर वृत्ति
- 13) अक्षर व्यासनाधीनता

* उपाययोजना -

- 1) असेल संशुद्ध शाब्द संघर्षने 1919 (जि) 1919 मी जागतिक कामगार संघर्षनेची स्थापना जिन्हेवां येथे कार्यलय मुंबई केले.
- 2) जागतिक कामगार दिन साजरा - 1 मे मी असेल हिचस भारतान व जगात 8 वा दिवस साजरा केला जातो.
- 3) कामगारांना त्यांचे उत्कृष्ट कामाकरिता पुरस्कार देवून गौरव केला जातो.

- 4) विमान वेतन कामगार वेतन कायदा - 1948 मी भारताने कामगारांना कामाच्या मोक्कल्यात योग्य वेतन मिळावे म्हणून 1948 ला कायदा लावु केला जम्मु - काश्मीर ने 2001 मी भारताने या कायद्यामुळे वेळेवर वेतन देवून राहणीमान उंचाविले.

5) राज्या विमा कायदा 1948 -

- या कायद्याने कामगारांना कामाच्या ठिकाणीच संरक्षण नसल्याने उ. जी. पी. नाला हा कायदा असल्यामुळे कामगारांना एक संरक्षण मिळवून देण्याचा प्रयत्न केला.

५) समान वेतन कायदा - 1976
 के. स. सरकारने महिला - पुरुष कामगाराना
 दुताभाव होव नये म्हणून कामाच्या मोबदल्यात
 समस्या निर्माण होव नये म्हणून त्यांना समान
 वेतन मिळावे म्हणून हा कायदा आहे.
 सगळ्या कामगार वगळून हा कायदा सर्व भारतात
 लागू.

६) कामगार वेळविचार विरोधी कायदा - 1980

के. स. कामगारांना कमी मोबदला
 देवून त्यांच्याकडून पुढेला विशेष करण्यासाठी
 वेळविचार विरोधी कायदा लागू केला.

७) ~~सामान्य~~ नेबरिल महिला कामगार प्रस्तुती कायदा - 1961.
 के. स. 1961 मध्ये महिला कामगारना
 काळांतपणान काळाचे आणि स्वतःचे शरिराचे संरक्षण
 प्रस्तुती नंतर 6 आठवडे आणि आगोदर 6 आठवडे
 त्यांना वेतन घालू केले.

८) कामगार कोनस कायदा - 1965
 भारतातील सर्व कंपनी कामगारांना सोनल्या
 वेळी त्यांना कोनस मिळावे म्हणण्याच्या 25%
 न देण्यासाठी हा कायदा लागू केला.

९) कामगार कलविरोधी कायदा - 1923
 कामगाराने असणारे अंतर्गत आडेवा सोडवण्यासाठी
 व न्याय मिळवण्यासाठी कामगार कलविरोधी कायदा
 उल्लंघन आला याला स्वतंत्र कायदा न्यायालय
 केले.

10) कामगार कारखानदार कायदा - 1948

कारखानेवाले कामगारों के निधन को रोकना
 तथा उनके पत्नी को नुकसान भरना देना सारंग का
 कायदा केला,

11) काल कामगार विरोधी कायदा - 1946

शुद्धाश्रित कायदा - 2013

कामगारों की सुरक्षा

12) गिरणी कामगार संधि - 1980 - मुंबई

13) फ्री यूनियन काँग्रेस - 1920 स्थापना

14) यूनियन काँग्रेस संधि - 1947

15) किसान मजदूर संधि - 1965

16)